

REDACTIE
en
ADMINISTRATIE
GENT
GARENPLAATS

Ongeteekende brieven
worden niet opgenomen

DE LANDBOUWER

Maandblad voor Buitenlieden

ABONNEMENTSPRIJS :
VOOR ZES MAANDEN
75 Centiemmen

AANKONDIGINGEN :
Prijs volgens Tarief
Voorop betaalbaar

DE BESCHERMING

Zoo noemt men de belasting of de inkomende rechten der levensmiddelen.

En niet ten onrechte geeft men er dien naam aan, immers, het zijn de inkomsten der rijke menschen die beschermd worden, en daar de anderen niet meetellen en geene bescherming noodig hebben, komen die niet in aanmerking.

Het inkomrecht op vreemd vee en daarna het uitvindsel der ziekte onder het vee in Holland, is slechts het begin geweest van eene kunstmatige verhooging der prijzen van de voedingsmiddelen.

Het ministerie, dat van verrassingen houdt, heeft gedaan als met de gemeentekieswet, op het onverwachts de bespreking aangekondigd, voor verleden donderdag.

De middenafdeeling heeft reeds de kwestie onderzocht en eene stemming uitgebracht.

Ziehier welke artikelen men wil doen opslaan :

Een verhooging van het recht op de bloem van 2 fr.; zij heeft dezelfde beslissing genomen voor het recht op het mout.

Het voorstel van den heer Cartuyvels, een invoerrecht van 5 fr. per 100 kilos te heffen op garst en spelt, is verworpen met drie stemmen tegen drie en eene onthouding.

Daarentegen heeft de middenafdeeling het voorstel aangenomen een invoerrecht van 5 fr. per 100 kilos te heffen op de haver.

De rechten door de middenafdeeling op de landbouw-voortbrengselen voorgesteld, zijn :

Boter en margarine, per 100 kilos,	20 fr.
Haver, id.	2 fr.
Mout, id.	5 fr.
Bloem van tarwe, rogge, spelt en halver, id.	2 fr.

Al deze voorstellen werden door de middenafdeeling met eenparigheid gestemd.

Natuurlijk, de katholieke partij is voornamelijk de partij der groote grondeigenaars, de pachters gaan gebukt onder de hoge pachten, die zij van jaar tot jaar slechter kunnen opbrengen.

Er ware nu niets natuurlijker dan de pachten af te slaan, want als de landbouwvoortbrengselen op sloegen, werden de pachten onophoudend verhoogd, nu dat het omgekeerde plaats heeft, zouden zij, aanhangers der economische wet van vraag en aanbod, er de gevolgen dienen van te dragen.

Maar zoo verstaan zij het niet. Zij kloppen liever de centen uit den zak der verbruikers.

De boeren moeten in staat gesteld

worden hunne voortbrengselen duurder te verkoopen, om M. den baron toe te laten dezelfde hoge pachten op te strijken als vroeger, alhoewel hij thans door het dalen van loonen en de groote concurrentie, alles goedkoopert koopt.

De groote pachters en kleine eigenaars zien dat natuurlijk met vreugd te gemoet. In hunne oogen is het de eenvoudigste oplossing der moeilijkheden waarmede de landbouwers te worstelen hebben.

Maar de kleine boeren, de pachters van een of eenige honderde roeden, zullen er zoo goed de slachtoffers van zijn als de werklieden.

Immers, de kleine boeren verkoopen geen haver, maar koopen er integendeel in, om hunne beesten te voeden. Hoe duurder dit is, hoe meer schade voor hen.

't Is waar, in vergoeding geeft men hen ook de duurte der boter in 't verschiet, maar wij gelooven niet dat dit tegen de duurte der artikelen die zij moeten inkoopen, kan opwegen.

Hoe 't zij, de veldarbeiders, wiens getal eenige malen tegen dat der pachters opweegt, en even als de arbeiders der steden niets naar de markt hebben te brengen, zullen hunne kunst- of natuurboter, hun brood en bloem eenige centen duurder betalen.

Voor de meesten, zal de boter, even als nu het vleesch, een ongekend weeldeartikel worden.

En nog is dit slechts een begin. Al etende komt de appetijt, zooals men gezien heeft met het vee; een inkomrecht van 5 fr. per honderd kilos was niet genoeg, en men heeft gemaakt dat het vreemde slachtvee hier geheel uitbleef.

Zoo zal het ook gaan met de overige bescherming (?)

Grondeigenaars en pachters zullen, begeerig geworden door de kleine voordeelen, er grootere willen en zij zullen ze bekomen. De heele katholieke meerderheid zal ze stemmen.

Enkel die van Antwerpen, beducht voor den handel hunner stad, die met de inkomende rechten naar hunne meening een gevoeligen knak zou krijgen, verklaren er zich tegen. Het gouvernement heeft getracht hen dit te vergoeden, door de afschaffing der vuur- en baakrechten voor te stellen. (Dat is de afschaffing der tolleren die de binnenkomende schepen hebben te betalen).

Toch verklaren zij zich niet te vreden, en mogen wij afgaan op hetgeen de heer Delbeke zegde, dan ziet het er niet naar uit om hen voor de nieuwe rechten te winnen.

Maar wat maakt dat? De meer-

derheid blijft dan nog groot genoeg, om brood en boter zoo duur te maken als zij willen.

Daartegen is maar iets te doen, propaganda maken voor de komende kiezingen, om die uithongeraars des volks aan de deur te kunnen walsen.

DE MOLLEN

Zijn de mollen schadelijk of nuttig voor den akkerbouw? Indien men zich steunt op de proefnemingen, genomen door Flourens, in Frankrijk, en Oken, in Duitschland, komt men tot de slotsom dat de mollen, wanneer ze niet al te talrijk zijn, nuttig zijn voor de weiden.

Ten einde te kunnen vaststellen waarmede de mollen zich voeden, hebben de natuurkundigen, waarvan wij hierboven spreken, verschillende dezer dieren opgesneden en vonden altijd in hunne maag overblijfsels van meikevers, aardwormen en andere insecten.

Zich willende overtuigen of de mollen zich niet voedden met plantgewas, sloot Flourens er eenigen in tonnen.

Aan de eenen gaf hij rapen en struiken van gewassen, aan de anderen vogelen en insecten.

De eerste stierven van uitgeputheid, terwijl de anderen in leven bleven. De proefneming was doorslaande.

Welk bezwaar heeft men tegen dit klein insecten-etend dier?

Dat de mol, wanneer hij aan 't graven is, de wortels van zekere planten blootlegt. Maar indien men rekening houdt van het groot aantal insecten dat hij verslindt, is het kwaad welk hij veroorzaakt gering in evenredigheid der diensten die hij bewijst.

Enkele landbouwkundigen achten het mijnwerk der mollen als eene soort van nuttige draineering.

Er zijn gevallen waarin men zich van de mollen moet ontmaken. Dit is wanneer zij hunne gangen graven in de nabijheid van eene gracht of wanneer zij zich in eenen hof bevinden.

DE BOER

Ziet hem daar, op zijn veld, die man die het brood zaait. Hij heeft gansch zijn leven lang brood gezaaid, behalve ten tijde dat hij soldaat was.

Hij is mager, door de zon verbrand, gebogen, soms als gebroken; behalve zijnen ouderdom, lijdt hij nog eene gebrekkigheid.... het eenige overblijfsel van zijnen militairen roem.

Hij is veroordeeld om blootge-

steld te zijn aan de brandende zon, aan den regen, aan de sneeuw, aan de eenzaamheid, aan de stilte. Eens zijn dagtaak geëindigd, zal hij zich gaan verschuilen in zijne hut, met modder bepleisterd, die afbrokkelt en zich verspreidt als de pluimen van een zieken vogel, maar toch nog een eigenaar heeft die de huur komt opstrijken van deze gehavende stulp.

Deze man heeft dus brood gezaait voor allen, hij heeft er heden gezaaid en zal er morgen nog zaaien; en ziedaar de belooning voor het brood dat hij gezaaid heeft; dagelijks heeft hij er een kruimel van gehad, zonder verzekering voor den dag van morgen.

De honigoogst op de heidebloem

Men leest in het maandblad *De Bij* :

« De oogst op de heidebloem was dit jaar laat, van korten duur, doch buitengewoon rijk.

» Het was omtrent den 25 Augusti dat een tijdstip aanbrak van stil en warm weder. Het was nauwelijks gedurende 13 of 14 dagen dat onze gevleugelde honigmaaksters, die al meer dan drie weken gevangen hadden gezeten, « op haal » konden uitvliegen.

» Op den 25 Augusti was, wel is waar, een groot deel der heidebloem verslenst, doch het getal der planten die nog in vollen bloei stonden, was voldoende om een overvloedigen oogst te geven.

» Bijna al de koloniën, zowel die der strooien als der houten kassen, waren buitengewoon volkrijk. In die gunstige omstandigheden was het dan ook niet te verwonderen, dat onze ieverige bieken op minder dan 14 dagen eene verbazende hoeveelheid zoete stof inoogsten.

» Ik heb hier korven zien aanbrengen, die geen 20 pond zwaar wogen en geen honig maar veel bieën bevatten, en die half September meer dan 40 pond wogen. Ik heb verscheidene der talrijke biehallen bezocht, die hier en in de naburige dorpen worden neergezet, tijdens het bloeien der heidebloem; ik heb met talrijke bieboeren gesproken en bijna allen bekennen met mij dat de honigoogst van het najaar zeer goed is. Na den honigoogst waren er talrijke strooien korven, die van 40 tot 50 ponden wogen.

» In Holland maakt men de korven veel grooter, en daar wordt ook veel meer honig ingezameld.

» Ik heb twee Vogezeische korven, die ieder 30 centimeters hoog (de honigzolder hierin begrepen), en 37 centimeters breed zijn.

» Welnu, ik heb met al die verschillende korven zelf gewerkt en er anderen mede zien werken en eene langdurige observatie heeft mij geleerd dat de grootste der vermelde korven niet te groot is.

En waarbij komt het, zult gij vragen, dat de grootste korven meer opbrengen dan de kleine?

» Ik antwoord : De groote korven zijn beter, omdat zij, vooral in den zomer, gezonder zijn en omdat men met deze korven gemakkelijker het zwermen kan vertragen, verminderen en soms gansch beletten.

» Waarom brengen de bieken van het nieuw stelsel doorgaans veel meer honig op dan de strooien korven? Antwoord: Eene der bijzonderste oorzaken daarvan is alweer omdat zij veel grooter zijn dan de andere. »

De schrijver staat zijne gezegden met gansche rijen voorbeelden.

Iets over Landbouw

De wiertijd is geëindigd en voor den landbouwer is een tijdstip van betrekkelijke rust aangebroken, hetwelk zal duren tot aan den oogst.

Vergezeld van vrouw en een of twee der jongste kinderen, maakt de boer thans wandelingskens rond zijne akkers. Met zijn kenners oog neemt hij den toestand zijner velden op en in den geest maakt hij reeds schattingen met welke, helaas! onwederen en plagen niet altijd rekening houden...

Dit jaar, evenwel, zal hij zich min bedrogen vinden dan naar gewoonte, waarover wij een nog dieper «helaas!» mogen uitzuchten, want over 't algemeen levert de toestand der veldvruchten een bedroevend schouwspel op. In de roggelanden, 't is te zeggen in de lichte gronden, kunnen de korens als voldoende beschouwd worden, maar in de zware gronden, vooral waar er overstromingen hebben plaats gehad, zal het nog geen halven oogst zijn. De meeste overstromende boeren hebben moeten herzaaien, en men kent het Vlaamsche boerensprekwoord: herbakken, herkernen en herzaaien, enz...

Het vlas, in de zavelstreken, doet tot hertoe de schoonste beloften. Hier kan men echter nog niet veel op steunen. Het vlas is een zeer teeder gewas en het heeft nog al de crisis-oogenblikken van zijnen opgroei te doorworstelen. Daarbij, sinds de uitgestrekte vlasvelden, welke men in andere landen is begonnen aan te leggen, onzen vlas teelt den genadeklop dreigen toe te dienen, wordt deze hulpbron van bestaan voor onze boeren, nageenog als uitgeput beschouwd.

Maar het is voornamelijk de uitslag der pataten die veel te wenschen laat, zelfs in de zavelen. Doch hiervan ligt de schuld grotendeels aan de boeren zelf. Bij de meesten hunner is nog altijd de oude sleur in zwang, van eenen knol twee en meer planters te snijden en slechts kleine planters geheel te laten, en dit in weerwil der meest afkeurende betoogen van de wijsste landbouwkundigen en de lessen der eigene ondervinding.

Wij begrijpen dat de landbouwers nog geen genoegzaam vertrouwen stellen in de wetenschap om zich door deze te laten leiden in alles wat hunnen stiel betreft, maar uit spaarzaamheid, tegen de gezonde rede in, de oude stelsels blijven aankleven, mag dwaasheid geheeten worden. Gierigheid en wijsheid gaan nooit samen; boerens, houdt dit altijd voor ogen...

Een onderzoek dat wij deze week instelden naar de oorzaak der talrijke missen welke in een pataterveld voorkwamen, heeft eene verpletterende getuigenis opgeleverd tegen de gesnedene en de kleine plantaardappels.

Van de tien gemiste planters welke wij terug uit den grond haalden waren er acht stukken en twee

geheele. Aan eenigen zaten wormen, doch wij hebben verscheidene stuks van dat ongediert gevonden zelfs aan welig opschietende struiken, welke wij opzettelijk mede-onderzochten om onze proefneming te volledigen.

Hierdoor willen wij geenszins beweren dat de worm onschadelijk is. Hij knaagt wel degelijk aan de kiesten, doch, om den aardappel te dooden heeft hij hulp noodig. Deze vindt hij in de zwakheid van den knol zelf en in den slechten toestand van den grond. Het is niet voldoende dezen laatste eene degelijke bemesting en bepleging te verschaffen; waaraan hij evenzeer behoefte heeft, dat is aan verwarming. Nauwelijks is hij na de hevigste wintermaanden doordooit geraakt, of sommige boeren zijn reeds gekitteld om er den ploeg door te drijven. Dit is verderfelijk om het even voor welke vrucht die men er op winnen wil. Goed verwarmde aarde om er in te planten of te zaaien, is de beste verzekering op de beste maatschappij: op de Natuur...

Dus, boerens, denkt er aan voor later; eerst de zonnestralen eenigen tijd op uwe landen laten staan alvorens den ploeg uit het karrekot te halen. Met de meststof moet gij ook verwarmde aarde in den grond werken. Zaaït of plant desnoods eene halve maand te laat, wanneer gij dit in een goed toebereiden grond doet, zult gij het u nimmer beklagen; de goed verzorgde late vruchten moeten zelden voor de vroegtijdigen onderdoen en in zeer vele gevallen zijn zij de besten.

— Maar, zal men ons zeggen, als de tijd van planten en zaaien daar is en het weder ongunstig blijft, kunnen wij het werk toch niet blijven uitstellen.

Dat is waar, boerens, maar van de drie hoofdoorzaken van den kwijnenden uitslag der pataten, ten minste: ongunstig weer, worm en onvolwassen of verminkten knol, is het alleen de eerste welke gij niet bezweren. Voortijds gebruikte men een krachtadig middel om den worm te dooden. Men bestrooide namelijk den grond met Doornijkschen kalk; deze vergiftigde en verjoeg niet enkelijk alle schadelijk gedierte maar schonk nog tevens bemesting en verwarming aan den grond. Het is opmerkelijk dat van de oude landbouwgebruiken, de besten het eerst in verval zijn geraakt en de slechtsten het langst zijn behouden...

De Muilplaag

Onze landbouwers worden met eene nieuwe ramp geteisterd; eene besmettelijke veenziekte is ten allen kante uitgebroken.

Ziehier wat wij daarover lezen in het *Fondsblad*:

Wij hebben gister gemeld dat de muilplaag of mondspruw uitgebroken was te Lootenhulle. Het is ongelukkig niet enkel in die gemeente dat die ziekte heerscht; maar zij heeft er, naar het schijnt, meer uitbreiding genomen dan elders.

Zij werd den 9 mei vastgesteld in eenen stal; sedert zijn nog vijf stallen besmet. Buiten Lootenhulle bestond de smetziekte vóór 15 mei in 27 gemeenten der provincie, 53 stallen waren besmet.

Ziehier de gemeenten: Denderwindeke, 3 stallen; St-Martens-Lierde, Mei, relbeke, Ninove, 5 stallen; Gent, 2 stallen; St-Pauwels, Astene, Wieze, Aalter, Gentbrugge, Becele-Melsele, 2 stallen; St-Antelmeke, Destel-donk, Lebbeke, Deinze, 2 stallen; Nieuwenhove, Dendermonde, Wijnkel, Ronse, Lootenhulle, Drongen, 2 stallen; Loochristi, 1 stal en een

schaapstal; Sautbergen, 2 stallen; Destelbergen, 2 stallen; Grimbergen, Goefferdingen. Sedert heeft de besmetting zich uitgebreid, gelijk wij het aantoonen voor Lootenhulle.

Bovenstaande opgaven kunnen niet in twijfel getrokken worden, want ze zijn ontleend aan het *Bulletijn der besmettelijke veenziekten*, uitgegeven door het Ministerie van Landbouw.

Dat bulletin voegt in nota de aanmerking bij, voor wat Oost-Vlaanderen betreft:

Vele aangedane beesten komen uit Holland en zijn gekocht op de markt van Gent; eenige komen van de markt van Dendermonde.

't Zijn de hollandsche beesten die de ziekte ingebracht hebben.

Voor dat de grenzen geopend werden had het hollandsch gouvernement nochtans verzekerd dat demuilplaag niet meer bestond, tenzij in enkele aangeduide plaatsen van de provinciën Groeningen en Friesland.

Men ziet nu wat men van die officieele hollandsche verklaring moet gelooven, en het is te hopen dat het belgisch gouvernement zich, na deze schrikkelijke les, door de Hollanders niet meer zal laten bedotten.

't Is Oost-Vlaanderen, waar het meest beesten worden geveet, dat het hardst getroffen is.

Nochtans zijn er ook besmette gemeenten in de volgende provinciën:

Antwerpen 5; Brabant 3; West-Vlaanderen 6; Henegouwen 10; Luxemburg 1.

Voor de meeste mag men zeggen dat zij door beesten van de markt van Gent komende, of door beesten uit Oost-Vlaanderen besmet zijn.

Overal waar men het heeft kunnen vaststellen, zijn het hollandsche of vreemde beesten die het eerst ziek werden en de oorzaak zijn der besmetting.

In geen enkel geval werd een inlandsch dier het eerst ziek.

Zegt dat niet genoeg, om allen die beweren dat men het vreemd vee moet laten binnen komen, den mond te stoppen?

Wij weten niet in hoeverre de inlichtingen van het *Fondsblad* juist zijn; doch in alle geval bewijst dit slechts dat zij gelijk hadden die de maatregelen door het gouvernement genomen, laakten.

Immers, wat heeft het gedaan?

Vroeger kochten de vleeschhouwers Hollandsch vee om dadelijk te slachten. Was dit ziek, dan werd het in de slachthuizen afgekeurd en afgemaakt, het kon dus in geen geval anderen besmetten.

De Belgische boeren, die voor 't grootste gedeelte gedeelte geene veefokkers zijn doch enkel jaarlijks een of twee beestjes koopen om te vetten, hadden geheel het jaar door tijd om zich te voorzien op de Belgische markten.

Doch door zoo langen tijd de grenzen gesloten te houden, was de veestapel zoo verminderd, dat we hier weldra zoo goed als zonder vee zouden geweest zijn.

Al de kleine boerens die hun beestje hadden verkocht, konden aan geen ander meer geraken; wel hadden zij er een goed honderd frank meer voor ontvangen dan vroeger, maar die moesten zij dubbel teruggeven voor het dier dat zij wilden inkoopen en, kwam er gedn ander in het land, dan was er gevaar dat onze veestapel geheel te niet zou gaan.

Het ministerie zag wel het gevaar in, maar niet het verkeerde van zijne vroegere maatregelen. Het stelde de grenzen voor eenige dagen open om de boeren de gelegenheid te geven hunne stallen opnieuw te voorzien.

De haast en spoed waarmede dit gepaard ging, liet natuurlijk niet toe een grondig onderzoek te doen naar den gezondheidstoestand van het vee; zoo is het dus niet te verwonderen dat er besmette dieren zijn binnengekomen.

En zoo wordt de wijze (?) bezorgdheid van onze regeerders voor den landbouwer eene nieuwe oorzaak van ramp en ondergang.

Verloren Natie

Verscheidenen onzer politieke mannen hebben zich door een fransch dagbladschrijver laten ondervragen.

M. Woeste, op zijne beurt ondervraagd, heeft zich doen kenmerken als een droefgeestig, zwartgallig man, in één woord, als iemand die alles slecht inziet.

«Wij zijn eene verloren natie!» zegde de Aalstersche afgevaardigde. Weet gij waarom?

Omdat het socialisme zich uitbreidt en dat het zich niet alleen in de nijverheidscentrums maar zich ook op den buiten vertoont!

In waarheid, de katholieke partij — die vooral de partij is der rijken en bevoorrechten — steunde tot de huidige dag op de goedgevuldige lieden van den buiten.

Dank aan de ootmoedigheid die men steeds den buitenlieden voorpredikte, hadden de katholieke en andere uitbuiters volle vertrouwen op het in stand houden hunner misbruiken en voorrechten.

Denkt eens, hoe aangenaam dit was!

Men zei aan de boeren: «Hoe ongelukkiger gij op dit aardrijkszijt, des te gelukkiger zult gij hierna maals zijn».

En die goede lieden leden in stilte duizend kwellingen en smarten.

Dit alles was derwijze geschoteld en gelepeld, dat de ongelukkigen geduldig alles verdroegen, dat zij geloofden dat het lot welk hun te beurt viel rechtvaardig was, dat de hedendaagsche samenleving goed was ingericht en dat er geen middel bestond om daar iets aan te veranderen.

Had Christus zelf niet eens gezegd dat er altijd armen zouden zijn?

Maar daar zijn menschen die beginnen leeren. Zij openen de oogen, de dagbladen dringen in hunne hutten en de veldslaven zetten zich aan het overwegen.

Zij redeneeren aldus:

«Hoe komt het dat zij, die ons de armoede aanpreken, in overvloed leven, dat zij die ons wijsmaken dat het aan een rijke moeilijker zal zijn in het rijk der hemelen te komen dan aan een kemel om door het oog eener naald te kruipen, dat zij zich vetsmeren en liever goede sier maken dan honger lijden.

Vervolgens zijn die verfoeilijke socialisten komen opdruken, welke die misbruiken, die onrechtvaardigheden bestrijden en eene andere inrichting der samenleving verkondigen. Zij zeggen dat het tegenwoordig kapitalistisch stelsel de oorzaak is van al de kwalen en dat men de maatschappij moet veranderen.

De socialisten beweren dat hun doel is: de economische vervoorming der samenleving, en dat allen, zoolang geloovigen als niet-geloovigen er belang bij hebben.

Deze leering heeft de oogen geopend van de meest schrandere buitenlieden, die dan ook niet meer vreezen zich socialisten te noemen en niet aarzelen hunne overtuiging mede te deelen aan hunne ongeluks broeders.

Wat gaat er nu gebeuren?

Wel, dat is zeer eenvoudig. De veldslaven gaan de hand reiken aan de werklieden der steden en nijverheidscentrums en voorwaarts rukken. Het socialisme gaat nieuwe aanhangers winnen op den buiten, waar de papen zich meester waanden.

En aldus zal de eene onrechtvaardigheid na de andere verdwijnen.

Ziedaar waarom M. Woeste België eene verloren natie noemde. Ja, het is eene verloren natie voor de luiards en uitbuiters, maar niet voor hen die willen leven al werkende.

J. GOEDZAK

Lang he voordeel bouw is.

De Eng raven zeer wachten de volgende re

Alle voge bouw, doch

Wanneer d omgedolven

voren omsi

zooals de s

de witte w

In de m

jacht op d

den; begaa

gehoor, ra

weten zij d

na, de sch

onder den

De veld

dikwijls d

om de witt

wortelen

beschuldig

brengen a

beesten te v

Nuttig d

og dienst

nest op ho

een oorlog

severs die

komen aar

De keve

van de jo

aanzienlijk

raaf voed

muizen, ru

Om u te

kunnen or

het voldoe

rende de l

de bodem

vogelen ze

volg, de di

is.

De pol

Same

JAN. —

dat de so

Kapitaal z

DE RAVEN

Lang heeft men geredetwist of de raaf voordeel of nadeel aan den landbouw is.

De Engelsche landlieden houden de raven zeer in eere, en zouden zich wel wachten deze te doden, en wel om de volgende redenen:

Alle vogelen zijn nuttig voor den akkerbouw, doch in de eerste plaats de raven. Wanneer de landbouwer een stuk land omgedolven heeft, ziet men de raven de voren omsingelen ten einde er de insecten zooals de slak, den kever en voornamelijk de witte wormen uit te rooven.

In de maand Juni maken de raven jacht op den witten worm in de beetvelden; begaafd met een buitengewoon fijn gehoor, raadplegen zij den grond, en weten zij op verscheidene duimenmaten na, de schuilplaats der witte wormen onder den grond te ontdekken.

De velden doorwroetende, gebeurt het dikwijls dat de raven beetten uitrukken om de witte wormen te verslinden die de wortelen afknagen. Om deze redenen beschuldigt men de raven nadeel toe te brengen aan den landbouw en zich met beetten te voeden.

Nuttig op den bodem, bewijzen zij ook nog diensten in de lucht. Zij bouwen hun nest op hoogstammige boomen en voeren een oorlog zonder genade aan de meikevers die op de bladeren dezer boomen komen aangevlogen.

De kever is het voornaamste voedsel van de jonge raaf, en deze heeft er eene aanzienlijke hoeveelheid van nodig. De raaf voedt zich ook met jonge mollen, muizen, ruspen, enz.

Om u te bewijzen dat de raven zich kunnen onthouden van plantgewas, za het voldoende zijn te bestatigen dat gedurende de lange wintermaanden, wanneer de bodem overdekt is met sneeuw, deze vogelen zeer goed leven, en dat, bijgevolg, de dierlijke voeding hun voldoende is.

De politiek op den buiten

Samenspraak tusschen Jan en Pier.

JAN. — Ik heb hooren zeggen, Pier, dat de socialisten de vijanden van het Kapitaal zijn. Is dat waar, dat?

PIER. — Dat is alleen niet echt, maar dat beteekent zelf niemendalle.

JAN. — Ik explikeer mij misschien niet goed genoeg?

PIER. — Inderdaad gij stelt de vraag niet goed. Hetgeen men dikwijls aan de socialisten verwijt, is niet dat zij vijanden van het kapitaal zijn, — wat daarenboven uitzinnig zou wezen, — maar wel dat zij de vergelding van het kapitaal willen afschaffen.

JAN. — Is dit verwijt wel grondig?

PIER. — Neen. Daarin schuilt nog een misverstand. Het is niet tegen het kapitaal dat de socialisten opkomen, maar wel tegen de kapitalisten.

JAN. — Is dat niet hetzelfde?

PIER. — Volkstrekt niet.

JAN. — Leg dan eens dat verschil uit.

PIER. — Gaarne. En vooreerst weet gij wat dat is, een kapitaal?

JAN. — Eene somme geld, die men vastzet en vruchten doet afwerpen om er intrest van te trekken.

PIER. — Ja, maar dat is niet alles. Een kapitaal is niet uitsluitend een somme geld.

JAN. — Wat is het dan nog?

PIER. — Een kapitaal is het gezamenlijke der goederen of eigendommen van een bijzondere of van eene maatschappij; de fabriek, de machienen, de werkgereedschappen van een nijveraar; de gronden, de bosschen, de huizen van een eigenaar.

JAN. — Hewel! dat alles is nuttig; dus het kapitaal is ook nuttig?

PIER. — Voorzeker. Doch neem in aanmerking dat, zoo wij tot den oorsprong der dingen moesten terugkeeren, wij zouden moeten bestatigen dat de eerste

menschen geene kapitalen bezeten hebben.

JAN. — De zwarten van den Congo dus ook niet?

PIER. — Zeker niet; de natuur voorziet in hunne bestaansmiddelen.

JAN. — Het kapitaal is dus niet altijd noodzakelijk?

PIER. — Laat ons elkander verstaan. Wat vooral altijd noodig is om voort te brengen, is de grond: deze is door niemand geschapen, de natuur heeft hem ons geschonken. Vervolgens hebben wij onzen handenarbeid, en dat alleen, in grondbegin, moet voldoende wezen om ons te laten leven.

JAN. — In grondbegin, zegt gij?

PIER. — Ja, want men moet bekennen dat de graad van beschaving der hedendaagsche maatschappij ons niet meer toelaat te leven als de oorspronkelijke menschen. Het ware niet meer mogelijk de ijzeren wegen, de stoomschepen, de fabrieken, de werkhuizen die ons licht verschaffen of van klederen voorzien, enz., te doen verdwijnen, en ons te verplaatsen in de levensvoorwaarden der oude Galliërs.

JAN. — Het kapitaal is dus nodig den dag van vandaag?

PIER. — Het kapitaal, ja; maar geenszins de kapitalisten.

JAN. — Hoe dat?

PIER. — De grond is aan den mensch gegeven door de natuur, hij behoort dus aan niemand bij het ontstaan der menscheit, en, tusschen haakjes gezegd, hij zou nog heden aan elkeen moeten toebehooren. Het is dus de arbeid van den mensch die alles voortgebracht heeft wat bestaat, alle kapitalen ook. Aan den arbeider zouden dus al de kapitalen moeten toebehooren, en, bezitten zij ze niet, dan is het omdat men hen ze met geweld ontrukkt heeft.

JAN. — De kapitalen zijn dus wel nuttig, maar de kapitalisten niet. Deze zijn dus tafelschuimers?

PIER. — Ongetwijfeld. Ook vragen de socialisten niet dat men hen berooven, maar dat men hen onteigene uit oorzaak van openbaar nut, wel te verstaan trapsgewijze, zachtjes aan, derwijze om stuk voor stuk alles terug te brengen, in de handen der collectiviteit, vertegenwoordigd door den Staat, de provinciën en de gemeenten.

JAN. — Dus, alles zou aan allen toebehooren!

PIER. — Ja, wij zouden werken als nu, maar de voorbrengst van onzen arbeid zou verdeeld worden onder ons allen, in plaats van opgeslorpt te worden door eenigen, zooals tegenwoordig het geval is.

JAN. — Dit zou inderdaad rechtvaardig en billijk zijn. Maar dat alles is zeker nog verre van ons af?

PIER. — Natuurlijk, maar dat is eene reden te meer om niet langer meer te dralen en ons te vereenzelvigen met de socialisten die trapsgewijze de huidige maatschappelijke toestanden zullen verbeteren.

DE UITBUITING

VAN DEN

LANDBOUWER

Het meerendeel der dagbladen die de verwaandheid hebben de belangen van den landbouw te verdedigen, maar die, in wezenlijkheid, niets anders verdedigen dan groote eigenaars, door wie zij gesticht en ondersteund worden, schreeuwen opnieuw moord en brand, omdat de socialisten het vast voornemen hebben hunne propaganda op den buiten met meer moed en krachtadigheid voort te zetten.

Van de twee zaken één: ofwel de socialisten, zich met den toestand der landbouwers bezig houdende, verkondigen de rechtvaardigheid en eischen hervormingen in overeenstemming met de ware belangen der veldarbeiders en kleine pachters, ofwel zij komen om hen te foppen.

In dit laatste geval zouden de buitenlieden verstandig genoeg zijn om de socialisten niet te volgen. En in het geval dat zij de rechtzinnige vrienden der ongelukkige uitgebuite veldslaven zijn, waarom bestrijdt men hen?

Hier kan men niet van tusschen.

Doch in zekere omgevingen is men bevreesd de socialisten te zien doordringen op den buiten, omdat men schrik heeft dat zij de bedrogene massa zou verlichten, die tot heden onder het juk gebukt gaat.

Onder voorwendsel van godsdienst veroordeelt men het socialisme, terwijl de socialisten overal verklaren dat zij niets tegen den godsdienst hebben, dat deze eene gewetenszaak, eene privaatzak is!

Men vergeet dat een Zwitsersche katholieke gezegd heeft: "De broodkwestie is noch katholiek, noch protestantsch, noch godloochenend."

Allen, geloovigen en ongeloovigen, moeten hand in hand gaan ten einde den stoffelijken toestand der landbouwers te verbeteren.

Doch dat wil men niet. Men wil dat de buitenmensch steeds uitgezogen wordt door den bezitter. En schijnheilig neemt men de godsdienstige gevoelens van den landbouwer ten bata, daar de godsdienst altijd aan de ontferden de onderworpenheid predikt en den hemel belooft aan hen die veel lijden.

De godsdienst was steeds een wapen in de handen der rijken, om de armen, de werklieden, in de onwetendheid te houden. Hij was een wapen door hetwelk de nederigen hun leed geduldig verdroegen, terwijl de groote grondeigenaars zich verrijkten.

Onze landbouwers worden van langs om meer verstandiger en begrijpen dat zij goede katholieken kunnen zijn en blijven, en terzelfdertijd een beter lot eischen.

En 't is met het inzicht om hunnen toestand te verbeteren dat zij socialist worden, want de twee andere partijen, in België, hebben nooit of nimmer iets gedaan ten voordeele der minderen, der buitenlieden, die werken en honger lijden.

Men heeft lang genoeg de landbouwers bedrogen, hunne godsdienstige overtuiging misbruikt ten voordeele der belangen van de groote bezitters.

Die tijd is voorbij, en het uur der gerechtigheid zal aanbreken indien, wel te verstaan, de rijken er niet in gelukken de buitenlieden nog verder te misleiden, door de socialisten te lasteren.

Voor alles, moet aan elkeen een stoffelijk welzijn verzekerd worden in ruil van een niet afmattend werk.

Dit is de taak van het socialisme, wat men ook doe, wel denkt men misschien het uur van zijnen triomf tegen te houden, doch zijne zegepraal is zeker.

Dat men het zich voor gezegd houde!

JAN GOEMAN.

De welstand der landbouwers

In de Kamerzitting van 21 Maart laatstleden, zegde de katholieke volksvertegenwoordiger M. Vander Bruggen, uit het arrondissement

Thielt, dat de landbouwers en werklieden uit zijn arrondissement in zoo een welvarenden toestand verkeerden, dat meesters en werklieden aan dezelfde tafel eten, dat zelfs de boerenknecht, als hij maar wil kan opklimmen tot den rang van paardenboer en dat er allerhande voordeelen voor de werklieden bestaan, bijvoorbeeld: het inzamelen der achtergelaten vruchten op het land, hout rapen, kernemelk halen enz.

Indien het waar is dat de boerenknechten in het arrondissement Thielt zich tot paardenboer kunnen verheffen met vlijtig, spaarzaam en werkzaam te zijn, dan kunnen wij ons niet weerhouden den lof dier streek te verkondigen en uit te roepen, wat gelukkig arrondissement Thielt.

Men heeft al dikwijls hooren spreken of gelezen van die overzeesche maagdelijke landen gelijk Amerika, Australië enz. waar de vlijtige boer zich met arbeid en wilskracht — en wat nog het bijzondere is, — een zeker kapitaal en na eenige jaren een vrij bestaan kan bezorgen, maar nu dat wij weten dat het arrondissement Thielt zoo eene uitverkorene streek is, is het niet meer noodig dat wij al die gevaren nog trotseeren die er aan de landverhuizing verbonden zijn.

Wij gaan ons nu eenvoudig in het arrondissement Thielt vestigen, daar zijn wij nog bij onze landgenooten, en wat wij hooger schatten, bij Vlamingen.

Wat het hout rapen, kernemelk halen en het inzamelen der achtergelaten vruchten betreft, men moet niet veel kennis van zaken hebben om zulk armtierige beroepen te doen doorgaan, als kunnende den werkmans tot welstand brengen, en alle buitenlieden weten genoeg dat het allen doodarme menschen zijn die met die stielen moeten bestaan.

Het hout rapen en kernemelk halen is een beroep dat beneden dat van den waren arbeider staat het is om zoo te zeggen het overgangsberoep van werkmans tot bedelaar, en wat aangaat het inzamelen der nagelaten vruchten te velde, zijt gerust dat er daar niet veel meer te brijzelen is, want de boer is zelf doodarm, wat zou hij dan nog voor een ander achterlaten.

De heer Vander Bruggen prijsde kernemelk aan om hare goede hoedanigheden, o. a. om hare stikstofhoudende bestanddeelen; het kan zijn dat een rijk man die gedurig vleesch en allerhande lekkere spijzen op zijne tafel heeft zooveel hij eten wil, al eens goesting krijgt naar kernemelk, maar wij als boerenjongens en boerenwerklieden, die op het land groot geworden zijn, hebben toch liever een goed stuk vleesch des middags bij de aardappelen dan een schotel kernemelk, en wij zouden er kloeker en sterker van worden ook.

De heer Vander Bruggen zegde ook dat de landbouwwerklieden op hun perceeltje land eene geit, een varken, konijnen enz. kunnen houden en dat er tarwe genoeg op groeit om brood te bakken, dat is juist, maar kan een varken, eene geit of konijnen aan een geheel huishouden welstand bezorgen?

Kan een huishouden van 7 of 8 personen een geheel jaar brood eten van 2 of 3 zakken tarwe?

Als men de schilderachtige taal van den heer Vander Bruggen hoort dan zou men waarlijk zeggen dat er op het land schatten te winnen zijn, want als er op eene halve hectaar zooveel winst kan gedaan worden, dan moeten de groote boeren die 15 à 20 hectaren land bezaaien op weinige jaren miljonnairs worden.

Nog eens, Mijnheer Vander Bruggen, indien het waar is dat de bevolking uit uwe streek zoo welvarend is, — wat wij betwijfelen — dan mag zij wel tot voorbeeld strekken aan geheel het land, want welstand is tegenwoordig een ongehoord iets. Hij zegde ook dat boeren en werklieden aan dezelfde tafel het maal gebruiken, dat zij het zelfde voedsel nemen enz., dat kunnen wij wel gelooven, dat is ook het geval in het arrondissement Dendermonde, maar het wil niet zeggen dat zij daarom aan eene kermistafel zitten en wij noodigen den heer Vander Bruggen uit om met ons eens een onderzoek in te stellen naar den lekkeren kost, alsook naar de prachtige huisvesting en slaapsteden, zoowel van boeren als van dagloners uit onze streek, hij zal dan zien met welken hondenkost zij hunnen honger moeten stillen en in welke armzalige nesten zij hunne afgematte leden moeten uitrusten, want wij houden staande dat verreweg de meeste boeren uit het arrondissement Dendermonde hunne varkens, kalveren, runders, kiekens enz. moeten verkoopen om hunne pachten te kunnen betalen en zelf bijna nooit vleesch eten, tenzij op de kermis en dan nog heel weinig!

Waren de boerenknechten en kleine landbouwers uit onze streek zoo gelukkig van met naarstigheid en goeden wil zich te kunnen omhoog werken tot paardenboer, er zouden er met honderden van de zulken zijn, want weest er van verzekerd, dat men bij ons van het werk en de zorgen niet benauid is, en nu is, en nu is er geen enkele die het zoo ver gebracht heeft en wij dagen iedereen uit om er ons zoo één aan te wijzen, die met loutere arbeid van boerenknecht paardenboer geworden is.

Neen! Neen! er staat den boerenwerkmán anders niet te wachten dan ellende en slavernij gelijk hij altijd gehad heeft, welke boerenwerkmán zou tot welstand kunnen geraken en de boer zelf die zijn meester is, is in de meeste gevallen zelf een arme dompelaar en men moet niet veel van den toestand op den buiten kennen om zulks niet te weten, want het is bedendaags gemakkelijker om van paardenboer tot geitenboer te vervallen, dan zich van geitenboer tot paardenboer te verheffen.

Neen, Mijnheer Vander Bruggen, wij gelooven u niet, maar wij denken dat de boerenstand in West-Vlaanderen zoowel in ellende verkeert als elders en dat zal zoo blijven zoolang er geene doortastende hervormingen zullen ingevoerd worden.

Indien de landbouwers en boerenknechten zoo dwaas niet waren van gedurig op ons te schimpen en ons tegen te werken en alzoo de rijke grondbezitters te helpen in hun uitbuitingswerk, maar ons integendeel helpen om de groote eigenaars

te onteigenen en alzoo den grond te geven aan hem die hem bewerkt, wat niet meer dan billijk is, dan zou met eens de ellende der boeren gelenigd zijn.

Links en Rechts

De bewaring der eieren. — De heer Jacques Lambrecht schrijft het volgende in *Burgerswelzijn*:

De eierdop is doorboord met talloze kleine gaatjes, die men enkel bij middel van het vergrootglas kan bemerken. Hunne werking wordt gemakkelijk begrepen, omdat het door hun is dat dagelijks de eiwitstof vervliegt en plaats maakt voor de lucht. Als het ei volkomen vol is, gaat gestadig doorheen de poriën eene vloeibare stof, die de voornaamste werkende oorzaak is van het bederf. Deze ontbinding openbaart zich spoediger in warme dan in koude tijden.

Een volstrekt versch ei is spreekwoordelijk vol; maar in een oud ei is er eene ledige, in verhouding staande tot den verlopen tijd sedert het leggen, en veroorzaakt door de uitdamping van de eiwitstof. Legt men de tong op een versch ei, men ondervindt de indruk der koude; is het een oud, de indruk der warmte; dit uit reden dat de eiwitstof van het versch ei, de schaal aanrakende, zich tusschen den dop en zijnen inhoud plaats. De aanraking der lucht beletende, zoo dat de vloeistof niet kan binnendringen, die het ei ontbindt of doet gisten, kan men het ei langer bewaren dan op welke andere manier.

Eene pachtster heeft bij middel van een vernissen, eieren doen broeien die gedurende twee jaren bewaard waren, en kiekens ervan verkregen.

Het vernis wordt bereid op de volgende wijze.

Gomlak doen smelten in alcohol genoeg om een licht beslag te bekomen; elk ei ermede bestrijken, als de eieren goed droog geworden zijn, ze leggen in hout zaagsel, zorgende dat den dikken top in de lucht geplaatst zij, en zóó dat de eieren niet kunnen rollen. Wanneer men ze wil gebruiken, moet men zorgvuldig het vernis afwassen met een weinig alcohol; men zal ze in denzelfden staat vinden dan vóór zij vernist werden, 't is te zeggen goed om geëten of uitgebroid te worden.

De kalfziekte of kipziekte. — Een ambtelijke veearts van het groot-hertogdom Baden, de heer Hink, is door ondervinding tot de overtuiging gekomen dat men de kalfziekte, die zoo gevaarlijke krankheid, merklijk kan beletten of voorkomen, met de koeien aan eenen strengen eetregel te onderwerpen.

Hij geeft hiertoe het volgende voorschrift: Koeien die goed in staat, en voor goede melkgeefsters gekend zijn, zullen acht dagen voor het kalven maar een vierde tot hoogstens een half rantsoen van hun gewoon voeder krijgen.

Op den dag van het kalven zullen zij geen rauw voeder (stroo, hooi, enz.), maar alleenlijk licht verteerbaren drank of soep ontvangen.

En ten minste vier dagen lang na de geboorte zullen zij wederom maar een vierde tot hoogstens een half rantsoen rauw voeder krijgen.

Bij groote melkgevigheid moeten zulke koeien reeds voor het kalven gemolken worden. De eerste twee of drie dagen na het kalven melkt men ze alle twee uren of zoo dikwijls mogelijk.

Daarenboven is het geraadzaam op den dag van het kalven of reeds wat eerder eene purgatie toe te dienen, b. v., 1/2 tot 1 kilo Engelsch zout gemengd met eiwit en olie.

Vermits het voordeliger en gemakkelijker is eene, namelijk de kalfziekte, te voorkomen dan te genezen, raden wij aan deze behoedmiddelen te gebruiken, bijzonderlijk in stallen waar de ziekte reeds slachtoffers gemaakt heeft.

Bericht aan de landverhuizers. — Talrijke agenten, van Belgische zoowel als van vreemde nationaliteit, zijn er tegenwoordig op uit om landverhuizers aan te werven. Opnieuw stellen wij deze laatste op hunne hoede tegen de soms bedriegelijke beloften waarmede men hen zoekt te verleiden. Dat niemand eenig besluit neme vooraleer bij het *Genootschap ter bescherming der Landverhuizers* (Sint-

Raphaëls Genootschap) om raad en bijstand geweest te zijn. Men wende zich te dien einde tot den plaatselijken afgevaardigde of tot den heer graaf Waldbott te Sint-Andries-bij-Brugge, zonder te luisteren naar den schoonen praat der agenten, die niets beters wenschen dan de landverhuizers van alle goede inlichtingen beroofd te zien! (Medegedeeld.)

De nuttige vogels. — De internationale commissie, die belast is met het ontwerpen van internationale wetsbepalingen ter bescherming van kleine voor den landbouw nuttige vogels, zal den 25 Juni aanstaande te Parijs vergaderen. Het tot stand komen van die commissie kunnen de vogelvrienden als een gewichtigen stap in de goede richting beschouwen.

Kunst om namen te tooveren op appelen en peren. — Voor dit doel pakt men, wanneer het zichtbaar wordt waar de appel of peer zal gaan kleuren, een smal strookje papier, waaruit men de gewenschte letters heeft gesneden, op die zijde.

Bij het verder groeien, blijven dan de door het papier bedekte plekken bleek en het overige wordt door den invloed der zon rood. Alleen moet men daarbij zorgen de uitgekozen vrucht eenigszins voor den regen te beschermen.

Moet men nog eten voor het slapen gaan? — Het bekende gezegte, dat eten voor het slapen slecht verteert en slechten slaap veroorzaakt, is nu gelukkig tot eene verklaring gekomen. Het is niet goed te gaan slapen met eene maag overladen met zwaar verteerbaar voedsel; men slaapt dan rusteloos en vaak in het geheel niet, maar eenig licht verteerbaar voedsel is het beste middel, om eenen rustigen en verkwikkenden slaap te genieten. Het verteer der spijsen gaat altijd in den slaap even regelmatig voort als bij zwaar werken, en daarom is eenig licht verteerbaar voedsel in de maag, gedurende den slaap, zeer goed. Eenige physiologen hebben verklaard dat inderdaad een groot deel der slapeloosheid te wijten is aan den onwillekeurigen eisch van de maag naar voedsel bij personen, die eene ingewortelde vrees hadden voor avondeten, als oorzaak van slapeloosheid, of bij zenuwachtige vrouwen die zich zelve eene soort van vasten oplegden. Men denke er aan, dat de spijs licht verteerbaar is.

De « wolf ». — Alle landbouwers kennen de ziekte welke onder dezen naam wordt aangeduid en waaraan de koeien soms lijden.

De koeien die den « wolf » hebben zijn, eenigen tijd voor zij vernieuwen, zoo slap dat zij niet meer recht kunnen.

De landbouwers die ondervinden dat een hunner beesten den « wolf » heeft zijn zeer verschrikt; gelukkiglijk het is geene besmettelijke ziekte.

De kwaal komt eenvoudig voort van gemis aan krachten of armoede in 't bloed, ofwel dat er in het voeder geene genoegzame bestanddeelen zijn om het beendergestel van het kalf te vormen.

In dat geval, ontleent de koe die bestanddeelen aan haar eigen beendergestel, dat diensvolgens al slapper en slapper wordt, tot dat het zooverre komt dat ze niet meer kan staan.

Om de ziekte te voorkomen heeft men slechts zijne beesten goed op te passen, goed te voeden.

Bij « harde » boeren krijgen er weinig koeien den « wolf ».

Krijgt er een beest den wolf dan moet men ze goed oppassen en wat beter voeden.

Dat wordt gewoonlijk gedaan, want niemand verliest gaarne eene koe. Alzoo gebeurt het dat de beesten reeds van zelf opstaan, nog eer ze vernieuwen.

Vele menschen meenen dat de koeien, die den « wolf » hebben, ervan moeten gesneden worden en ze halen uit den staart van het dier eene pees, welke zij meenen de oorzaak der ziekte te zijn.

Dat is volkomen mis en men doet de beest nutteloos leed met ze van den wolf te snijden.

Geef ze goed den kost en meng een koffielepelken gemalen zuiver krijt en een snuifken fosfaatmeel in haar eten.

Zij zal spoedig genezen zijn; immers het ontbreekt haar vooral aan kalk, om hare beenderen in stand te houden.

BROOD OF GENEVER?

Sinds een paar weken is in onze Kamer het ontwerp van boter- en broodbelasting ter bespreking, en de katholieke uithongeraars doen uiterst hun best, met een ijver eene betere zaak waardig, om die belasting er door te krijgen.

Men wil kost wat kost dat het brood van den werkmán nog met eenige centen per kilogram opslaet. Wij kunnen dus gerust zeggen als die wet gestemd wordt: het is eene uithongeraarswet, want elke centiem dat het brood duurder kost, is een boterham uit onzen mond en dien onzer kinderen teruggehouden.

Doch dit alles is nog niet genoeg. Bij al de schanddaden die men tegenover het volk komt te plegen, voegt men nog de beleediging. Men spuwt het volk in 'taangezicht, gelijk dit in de bespreking der uithongeraarswet, de heer *De Smet-De Nayer* heeft gedaan.

Ziehier wat dat heerschap antwoordde op de redevoering van gezet Louis Bertrand, waar deze het verhoogen van den prijs van het brood besprak:

« Indien de werkmán minder genever dronk, zou hij meer geld hebben om brood te koopen. »

En de rechterzijde juichte deze woorden toe!

Wij die voortdurend in gelegenheid zijn de werkersbevolking te bezoeken, weten hoe vaak er bij vele werkmenschen hongert wordt geleden; wij weten, hoe de moeder snaakt naar het einde der week, om met het loon van vader brood te gaan koopen, daar sinds lang haar laatste cent is uitgegeven. En een minister die miljoenen bezit — wij weten niet hoe hij er is aangeraakt — komt aan die menschen toeroepen: « Drinkt min genever, gij zult geld hebben om brood te koopen! »

Gij hebt het dus goed gehoord, arme zwoeager, die 10, 12 tot 15 franken in de week ontvangt, om een groot gezin te voeden, dat gij wat min genever moet drinken, dan zult gij geen honger meer lijden!

Het is een minister die het zegde!

Als uwe kinderen soms zonder eten moeten naar bed gaan, is het uwe schuld: gij drinkt te veel genever!

Als gij des middags drooge patatten moet eten, is dit uwe schuld: gij drinkt te veel genever!

Als gij in den winter bibberend van koude langs de straten loopt, of als uwe kleinen zonder kleederen loopen, is dit uwe schuld: gij drinkt te veel genever!

Maar kan men u dan, o volk! heegenaamd niet meer beleedigen?

Zijt gij zoo laag gezonken dat gij de striemen niet meer gevoelt die men u toedient?

De heer De Smet-De Nayer drinkt wellicht geen genever, maar hadden wij de gelegenheid eens de rekening van zijn wijnhandelaar na te zien, wij zijn overtuigd dat ze jaarlijks met zulke som beladen is; als deze die een arbeider ontvangt om mede te leven!

Die man drinkt geen genever en daardoor kan hij meer brood koopen dan gij, werkmán, die er wel drinkt!

En de heeren der rechterzijde juichten toe!

Daaruit kunnen wij zien met wat verachting die geheele bende wettenmakers voor den arbeider bezielde zijn!

Zij stemmen nu en dan een wetje — in schijn ten gunste des volks — en voor elk wetje dat zij stemmen doen zij dit volk, dat nog zoo dom is hen naar het parlement te zenden, honderden beleedigingen. En dit volk gevoelt het niet!

Arbeidend volk! Een minister heeft u de ergste beleediging naar het hoofd geworpen die hij kon: hij maakte u uit voor dronkaard; hij schreef uwe ellende toe aan uw zuicht naar genever. En toen hij deze beleediging u toevoegde, was er buiten de socialistischen niemand die u verdedigde, zelfs de zoogezegde christene demokraten niet, die zeggen dat zij ook de arbeiders vertegenwoordigen!

Welnu, uit dit feit kunt gij leeren, wie er waarlijk in uw belang optreedt: de socialisten of hunne tegenstrevers.

Schaart u dus, arbeiders, onder de roode vaan, de vaan der socialisten, die u ten strijd en ook ten zegepraal zal voeren!

Weg met de uithongeraars! Weg met de volksbeleedigers! Leve het socialisme!

Gent, druk-uitg. Em. Claeys, Van Eyckstr. 6

Ongeteekende brieven worden niet opgenomen.

Berichten over werkstakingen en grieven moeten door de Vakvereniging gestempeld zijn.

leest g

Ministerie

Men weet dat de regering met groote liefde voor de die plotselings opgekomen ons meer dan eens zeer en wij hebben daarom meening vrij en op niks ons dan dikwijls het verdat we onverzoonlijk zijn en daden van ielereen.

Niet zelden moesten « Al wat voor 'en we niet van de socialistischen oogen. »

En inderdaad, wij hebben geheel wantrouwig te dat achter elke tegemoetenaamde weldaad een steeds zijn we geneigd Mirabeau toe te passen « De geschenken van gevaarlijk. »

En is dit wantrouwen iedereen weet toch onze regereiders, en e klassen; slechts opgekochte beweging groot e Zoolang er geen arbe zoolang die partij kle hoorde men van geen ken.

Nochtans waren v onderdrukkingen en a heden. Waarom had vrienden?

Ziedaar de vraag die legden en waarop v kor den vinden, als : is in liefde tot den ar de machtige beweging en dreigt een einde te wende voorrechten de den schijn van toegevi plannen en vereenig a'dus te verdeelen, en loos te maken. Hunne gevend, dus huichela

En wie zou het gel nog veel verder, dan

Met plezier hadden arbeids-ministerie v men tijd door ons en verre was van ons de met een nevendoe g zoo.

Het arbeids-minist om de arbeidsvraag de noodige maatscha de hand te werken, onduks ons wantrou neen!

Ziehier wat de dri briefwisselaar van woonlijk geed is in reele inzichten en da ben g'geven tot de ministerie :

« Ministerie van A dit minist rie werd do

Vooreerst wenschte zeer sterk in staats er kunde, om de zaken o ten te verdedigen.

Vervolgens, wat ook stichting, is de onee MM. Morisseaux en B neraal van het depart van het « arbeidsbure

M. Beco had de stiel ment bestreden en M te blijven afhangen v De stichting van het alle geval besloten, op reeds van a gezien w

Vrijdag toen M. M Amerika om er de in bestudeeren, was er

« Is M. De Bruyn die bestuur heeft aangest een 10tal ambtenaars.

Hieruit blijkt dus ting het ministerie